

GAZETA POLAKÓW W REPUBLICE CZESKIEJ

GŁOS LUDU

SOBOTA 13 WRZEŚNIA 1997 ROKU

TEL./FAKS (069) 66 07 252

NR 106 ♦ CENA 4,- Kč

PREMIERZY
NAD ADRIATYKIEM
Szczyt CEFTA

PORTOROŽ - W słoweńskim kurorcie Portorož na wybrzeżu adriatyckim rozpoczęło się wczoraj do-
roczne spotkanie szefów rządów
państw CEFTA z udziałem premie-
rów Czech i Polski - Václava Klause
i Włodzimierza Cimoszewicza.

Premierzy Czech, Polski, Rumu-
ni, Słowacji, Węgier i Słowenii ocenili
podczas spotkania przebieg rocznej
współpracy gospodarczej państw

Ciąg dalszy na str. 2

ZAOLZIANŚCY PRZEDSIĘBIORCY W KONSULACIE

Biznes się trzyma

OSTRAWA (mro) - „Wasza praca i wymiana handlowa przyczyniają się do poprawy czesko-polskich stosunków gospodarczych” - zaakcentował Bernard Błaszczak, konsul generalny RP w Ostrawie, otwierając czwartkowe spotkanie blisko 70 przedsiębiorców zaolziańskich z korpusem dyplomatycznym i handlowym ostrawskiego konsultatu, osobistościami życia politycznego, gospodarczego i administracyjnego regionu.

Swa obecnością zaszczytliwi goście Jerzy Gois, radca handlowy, minister pełnomocny Ambasady RP w Pradze, Arkadiusz Winiorek, prezes Katowickiego Klubu Gospodarczego, oraz senatorowie Vítězslav Matuška (ČSSD), Emil Škrábíš (KDU-ČSL) i Mirek Topolánek (ODS). Nad całością spotkania czuwała Danuta Přezek z firmy „Proinfo”.

Zgromadzeni przedsiębiorcy wy-
powiadali się z zadowoleniem o inicja-
tywie Konsultatu i „Proinfo”. Podkreś-
li, że wzajemne poznanie nie musi od-
 razu przynieść wymiernych korzyści,
 za to daje pewną więź zaangażowa-
 nia i udziału Zaolziaków w sferze gos-
 podarczej regionu. „Śląsk zaolziański
 i Ostrowi jest jak najbardziej pre-
 destynowany do tego, by być czyn-
 nikiem zbliżającym gospodarkę Polski
 i Czech” - powiedział Jerzy Gois.
 „Handel transgraniczny tu właśnie
 przyjmuje największe rozmiary. Pa-

mietajmy przy tym, że w obrotach to-
 warowych handel czesko-polski w tym
 roku osiągnie najprawdopodobniej
 wysokość 2,5 miliarda dolarów. Kon-
 takty handlowe rozwijają się dyna-
 micznie, i co cieszy, troszkę szybciej
 rośnie polski eksport do Czech niż im-
 port. W pierwszym półroczu polski
 eksport wzrósł o 27 proc., a polski im-
 port z Czech - o 19,5 proc.”.

Pytani o porównanie warunków
 handlu sprzed trzech, czterech lat
 z obecnymi nasi przedsiębiorcy
 wskazywali na coraz silniejszą konku-
 rencję, osłabienie siły nabywczej ry-
 nku. „Czesi niestety nie płacą, bądź
 zalegają z płatnościami. Dośzło do te-
 go, że moja firma, choć nieduża, bo
 zatrudniająca 25 osób, kredyty
 czeskie firmy” - jak ujął to Tomasz
 Pałkoń z „Tex-Trade” z Hawierzowa
 (branża tekstylna).

Ciąg dalszy na str. 2

▲ W 65-lecie rozbiła się samolotu
 Żwirki i Wigury przybyli we czwartek
 na Kościelec przedstawiciele Konsula-
 tu Generalnego RP w Ostrawie, kon-
 sul generalny Bernard Błaszczak i
 konsul Piotr Szwarc, by wiankami
 kwiatów oddać hołd bohaterom zdo-
 bywcom przetrwania. Kwiaty złożył
 także przedstawiciel gminy Cierlicko,
 pełniący obowiązki starosty Karol
 Cieślak oraz bracia Józef i Jan Przy-
 warowie wraz z Wacławem Jermilanow-
 em ze Świciń (Litwa) reprezentu-
 jącym tamtejszy Komitet Franciszka
 Żwirki.

Fot. M. RADŁOWSKA-OBRSUNIK

● Z KRAJU I ZE ŚWIATA

♦ Ministerowie obrony Czech i Polski
 - Miroslav Vyborny i Stanisław Dobrzański - podpisali wczoraj w Kiełcach umowę o wojskowej współpracy technicznej
 obu państw. Porozumienie dotyczy re-
 sortowej wymiany informacji technicznej
 i wspólnego udziału w badaniach na-
 ukowych nad niekierowanymi pociskami.

♦ Przewodniczący Izby Poselskiej
 Parlamentu RC, lider ČSSD Miloš Ze-
 man, domaga się od rządu Václava
 Klause opracowania ustawy o prostytu-
 cji, której celem byłoby m. in. opodatkowanie
 panienek lekkich obyczajów.

♦ Mianem „psychicznego terroryzmu
 prasowego” określił słowacki premie-
 r Vladimir Mečiar zamieszczenie, jakie
 premierzy przedstawione przez niego
 raporty Węgry Gyull Hornowi pro-
 pozycji dotyczącej przesiedlenia obywa-
 teli Słowacji narodowości węgierskiej na
 Węgry. Mečiar oświadczył, że taka opinia
 nigdy nie została wypowiedziana.

PUNKT WIDZENIA WAWRZYŃCA FÓJCIKA

Po co te kłamstwa?

W zeszłą sobotę opublikował „Głos Ludu” rozmowę z byłym cierlickim
 radnym Ervinem Łajczykiem, w której pojawiło się kilka kłamstw pod
 moim adresem. Dlatego chciałbym się do nich ustosunkować i przed-
 stawić czytelnikom kilka obiektywnych faktów. Że nie doszło tu do po-
 myłki, o tym zapewnił mnie w redakcji „GL”, potwierdzając, że pan
 Łajczyk autoryzował swoją wypowiedź własnoręcznym podpisem.

Pan Łajczyk sytuację po wybo-
 rach opisał następująco: „Poseł Fojcik
 przejawiał wolę dalszej pracy na sta-
 nowisku starosty. Plany te pokrzyż-
 wało jednak 1 lipca 1996 r. nadzw-
yczajne posiedzenie Rady Gminnej,
 które w oparciu o obowiązujące prze-
 pisy wybrało na starostę właśnie Ka-
 rola Cieślaka”.

Sytuacja jednak była zgoła inna.
 Od chwili, kiedy znalazłem się na 11.
 wybieralnym miejscu listy kandydackiej
 ODS do Izby Poselskiej, nie ukrywa-
łem, że po wyborach zrezygnuję
 z funkcji starosty Cierlicka. Tak też
 uczyniłem 21 czerwca 1996 r. na regu-
 larnym, kilka miesięcy wcześniej za-
 planowanym zebraniu Przedstawiciel-
 stwa Gminnego. Starosty gminy nie
 może, oczywiście, wybierać Rada
 Gminy - jak pisał pan Łajczyk, ale je-
 dyndy Przedstawicielstwo Gminne. Na
 tym właśnie przykładzie trzech fałszy-
 wych świadectw w tak krótkim fra-
 gmentcie rozmowy, można się przeko-
nać o wiarygodności całej wypowiedzi.

Nieprawdziwy informacji w art.
 „Politykiem się bywa” było więcej, ale
 nie sposób je tutaj wszystkie wywra-
cać. Te, które wymieniam, można
 bardzo łatwo udowodnić na podstawie

protokołów z posiedzeń Przedstawi-
cieli Gminnego, sprawozdań za-
mieszczonych w „Informatorze Cier-
lickim”, a w końcu i artykułów, które
 pojawiły się w czerwcu 1996 roku
 w „Głosie Ludu”.

W artykule pan Łajczyk pyta mnie,
 jako partyjnego przełożonego K. Cieśl-
aka, dlaczego musiał on w wyborach
senackich startować z mniej znanego
 dla siebie terenu. Nie rozumiem do-
kładnie po co to pytanie, ale podejrze-
wam, że pan Łajczyk ciągle jeszcze
nie rozumie, że ODS jest partią de-
mokratyczną, w której decyduje baza
 członkowska, a nie funkcjonariusze.

Ciąg dalszy na str. 2

● POGODA

SOBOTA - Zachmurzenie umiarko-
wane do dużego, możliwe przelotne
opady deszczu lub lokalne burze. Tem-
peratura w dzień 17-21 st., nocą 15-11
st. C. Wiatr płd.-zach. 4-7 m/s.

NIEDZIELA i PONIEDZIAŁEK -
Zachmurzenie umiarkowane z przejaś-
nieniami, wyjątkowo przelotne opady
deszczu. Temperatura w dzień 14-18
st., nocą 9-5 st. C.

▲ Podczas spotkania w ogrodach konsultatu utworzyła się „osobliwa koalicja”
rozstrzygająca również kwestie czesko-polskiego biznesu. Od lewej stoją: kon-
sul Piotr Szwarc oraz senatorowie: Emil Škrábíš (KDU-ČSL), Vítězslav Matuška
(ČSSD), Mirek Topolánek (ODS).

Fot. M. RADŁOWSKA-OBRSUNIK

ZENON WIRTH WŚRÓD NOMINOWANYCH DO NAGRODY IKARA

Za promocję polskiej książki

W ubiegły czwartek w warszawskim Pałacu Kultury i Nauki rozpoczęły
się 8. Krajowe Targi Książki. Ponad 200 wydawców w 175 stołkach
prezentuje swój dorobek wydawniczy.

Od trzech lat tej imprezie towarzy-
szy przyznanie Nagrody Ikara. Kandy-
daty przynajmniej zgłaszają in-
stytucyjnie do tej nagrody zgłaszają in-
stytucyjnie i organizacje, a także osoby
prywatne. Jest ona przyznawana za
wybitne osiągnięcia w dziedzinie na-
uczności książkowej. Kapituła rozdziela zgo-

ESTONIA POMOŻE
CZESCHOM I POLSCIE

Dla powodzian

Rząd estoński postanowił wy-
dzielić milion koron (ok. 60-70 tys.
dol.) na pomoc humanitarną dla
Czech i Polski z przeznaczeniem na
likwidację skutków lipcowej powodzi.
Pieniądze pochodzące z rezerwy
podzielonej estońskiego rządu zostaną
podzielone po równo między oba
kraje.

Jak poinformowała agencja BNS,
prowadzone są konsultacje na temat
konkretnych form pomocy. Polska za-
czytyła sobie żywność, wodę pitną,
środków higienicznych, mleka
w proszku, pościeli, materacy, łóżek
polowych i pomp. Czechy najbardziej
potrzebują wody pitnej i pomp, a tak-
że pomocy w odbudowie domów
i mostów.

szczenia kandydatów do nagrody do
dziesięciu kategorii: autorskiej, wy-
dawniczej, poligraficznej, księgarstwa
hurtowego, księgarstwa detalicznego,
bibliotecnej, informacyjno-publicy-
stycznej, promocyjnej, opracowania
graficznego i multimedialnego.

W przeddzień targów Kapituła
Nagrody pod przewodnictwem Marka
Tobery, redaktora naczelnego Notesu
Wydawniczym, ogłosiła nominacje
do tegorocznej Nagrody Ikara '97.
Wśród nominowanych pojawiają się
także nazwiska, jak prof. Janusz Taz-

bir, Małgorzata Karmykowa, redaktor
Polskiego Radia, oraz instytucje - Wy-
dawnictwo Literackie z Krakowa oraz
Księgarnia Stanisława Korczyńskiego
z Wilna.

W tym doborowym gronie znalazł
się także zaolziański akcent, nomi-
nację do nagrody otrzymał bowiem
Zenon Wirth, właściciel hurtowni księ-
garskiej „Alfa” w Białsku-Białej za
„zarławe propagowanie książki pol-
skiej w Republice Czeskiej, za ener-
gię i pomysłowość”.

Ostateczny werdykt jury zostanie
ogłoszony dziś o godz. 13 w sali im.
Puszkina w Pałacu Kultury i Nauki
w Warszawie.

(H.L.)

STAROSTOWIE POJECHALI PO DOŚWIADCZENIA

Jak się żyje w szwajcarskich Alpach

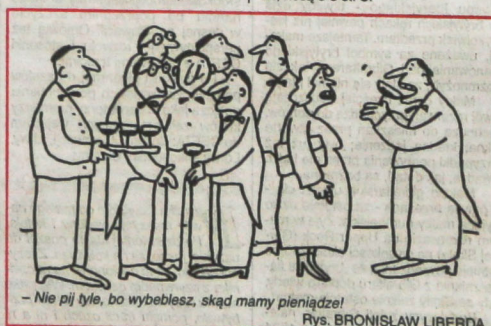
W czasach monarchii austro-wę-
gierskiej - nie tylko na terenach zwa-
nych dzisiaj Zaoziem - było dobrym
zwyczajem, że młodzi ludzie uczący
się zawodu, czeladnicy, by nabierać do-
świadczenia, poznali tajemki swojej
przyszłej profesji i obejrzeć na własne
oczy, jak żyją ludzie w innych stronach
habsburskiego imperium, wyruszyli
w świat. I tak kilkunastoletni czeszy-
scy i jabłonkowi byli w Czechach,
ale także na Węgrzech czy

w najróżniejszych regionach Austrii,
a nawet Niemiec... Dobra to była tra-
dycja, bo człowiek i poznał nowe tech-
niki rzemieślnicze, które nie dotarły
jeszcze nad Ołzę, ale i nauczył się je-
zyków i „otrzaskał się” w świecie.

Niestety, z różnych powodów,
głównie historycznych i politycznych,
tradycja ta na długi czas zamarła. No-
we możliwości przyniosła dopiero tzw.
rewolucja aksaminna, po której zlikwi-
dowano dawne bariery. Jak dawniej

wyjeżdżają więc poza granice przede
wszystkim ludzie młodzi, bo oni chyba
najmniej obciążeni są balastem kilku
ostatnich dekad. Okazuje się
jednak, że korzystają z szansy rów-
nież ludzie w średnim wieku, a nawet
już starsi, bo przecież zwykło
się mówić, że na naukę nigdy nie jest
za późno.

Tą znaną od dawien dawna sen-
tencją kierują się w swoim życiu rów-
nież starostowie i radni gmin jabłon-

kowskiego Podbeskidzia - stosunko-
wo często organizują oni kilkudniowe
wycieczki za istniejącą jeszcze do
niedawna „żelazną kurtynę”, by na
własne oczy się przekonać o tym, jak
ich kolegom z Zachodu udaje się
w praktyce rozwiązywać problemy,
z którymi również u nas trzeba się bo-
rykać na co dzień w pracy w urzędzie
gminnym lub na ratuszu. W tym roku -
w pierwszym tygodniu września - sta-
rostowie z góralskiej części Zaozia
wyjechali na praktykę do Szwajcarii.

Ciąg dalszy na str. 3

Z PAP-em
DO KOŁA ŚWIATA

Spielberg się mylił?

Tyranozaurus Rex rozrywał swą ofiarę na strzepy, trzymając ją w zębach i potrafiąc mocno głową, podobnie jak czyni to rekiny - utrzymuje uczony rosyjski Theagarten Lingham-Soliar.

Dłatego właśnie ten przerażający wyglądający dinozaur, o długości całkowitej do 30 metrów i wysokości 20 metrów, miał tak potężny kark i głowę. Przedstawiciel Rosyjskiej Akademii Nauk zaprzeczył w ten sposób teorii niektórych uczonych, że T-Rex, który stał się powszechnie znany dzięki filmom Spielberga, był słabostunkowo powolny i odczuwał się padł. Według niego, polował i szybko biegał.

Internetowa pornoblokada

Naukowcy amerykańscy stworzyli nowy program blokujący możliwość oglądania pornografii w Internecie. James Ze Wang ze Stanford University podkreślił, że program blokuje praktycznie wszystkie obsceniczne obrazy.

Dotychczasowe programy służące temu celowi wychwytywały nieprzystojne treści jedynie według pewnych słów - jak seks, porno, erotyka lub słów wulgarnych. Obecnie zaprogramowany program ma w pamięci około 10 500 zdjęć pornograficznych i porównuje z nimi obrazy przysyłane w Internecie. Jeśli stwierdzi podobieństwo, blokuje dostęp. Na podjęcie decyzji potrzebuje od 2 do 10 sekund.

Program ma wkrótce znaleźć się w sprzedaży. Jego autorzy chcą przede wszystkim na zainteresowanie rodziców, którzy dzięki niemu będą mogli być pewni, że ich maluch nie będzie nie wyszukują w światowej sieci komputerowej nieprzystojnych widoków. Program nabywać będą zapewne również szkoły.

Pogrzeb Eliota Nessa

Dopiero po 40 latach słynny agent FBI, który rozbił gang Ala Capone, Eliot Ness doczekał się pogrzebu, na jaki zasługiwany. Jego prochy odfity w dniu środę ostatnią podróż czarną limuzyną Buick z 1938 r. i zostały rozrzucone w cichej lagunie cmentarza Lake View Cemetery w Cleveland.

Niezłomny Eliot Ness, utracony w telewizyjnej i kinowej wersji „Nietykanych”, zmarł praktycznie w zapomnieniu w 1957 r. Alak serca dosięgnął go w wieku 44 lat w małym mieszkaniu Coudersport w stanie Pensylwania. Jego śmierć nie wywołała rozgłosu, a rodzina była tak biedna, że nie stać jej było na opłacenie godziwego pogrzebu.

Umrę z prochami Eliota Nessa przez 40 lat przechowywani jego najbliżsi. Dopiero teraz mogły zostać pochowane z pełnymi honorami policyjnymi. Rozroczono zostali wraz z prochami jego żony Elzbiety i adaptowanego syna Roberta przy salwie karabinowej i dwóch dach. Świadkami ostatniej drogi Nessa były setki osób.

Coraz więcej mały

Gdyby to zależało od mały, to Gibraltar - mały cypel na południu Półwyspu Iberyskiego - tkwiłby dziś w brytyjskich rękach pewnie niż kiedykolwiek przedtem. Tamtejsze maki, uznane za symbol brytyjskiej panowności nad Gibraltar, tak się rozmnożyły, że stały się niemal plagą.

Mały coraz częściej opuszcza swój rezerwat, przychodzą do domów, wchodzi do mieszkań przez otwarte okna, kradną jedzenie; były już też przypadki pogryzienia przez nie ludzi. Władze, jak dotąd, są bezradne.

Makaki gibraltarskie uważa się za pewną przesadę - za ostatnie dziko żyjące małpy europejskie. Żyją w małym rezerwiecie na Upper Rock (Górze Skale) na wysokości około 200 m. Istniejące powiadzenie, że brytyjska flaga zniknie z Gibraltaru podczas wstęgu, gdy ze Skaly zniknie ostatnia małpa". Brytyjczycy zajęli Gibraltar, nalezając przodem do Hiszpanii, w 1704 r., ich zdobywcę potwierdził pokój utrechcki w 1713 r. Hiszpanie nigdy nie uznali jego podobu i do dziś zgłaszają roszczenia do cypła z jego 30 tys. mieszkańców.

Podczas drugiej wojny światowej makaki w Gibraltarze niemal wszystkie, po wojnie jednak odczono pozostałe zwierzęta opieka, m.in. dostarczając im pożywienia. Dokarmiała je również turysty. Stado liczy 250 osobników, o 40 więcej niż zaledwie przed pół rokiem.

Nie sygnowane materiały publicystyczne i informacyjne pochodzą z satelitalnego serwisu informacyjnego Polskiej Agencji Prasowej lub z „Magazynu PAP”.

ELEKTRONIKA NIE TYLKO W BIBLIOTECIE

Wkracza nowe...

MOSTY K. JABŁONKOWA (kor) - Pod koniec wakacji do nowych lokali na pierwszym piętrze budynku mosteckiej poczty przeprowadzili się oba oddziały - polski i czeski - miejscowej biblioteki. Jednym z głównych powodów przeprowadzki było zainstalowanie komputera ze specjalistycznym programem bibliotekarskim, który umożliwił nie tylko dokładniejszą ewidencję zbiorów, ale usprawnił też również wypożyczanie książek czytelnikom.

„Dawniej każdy z oddziałów mieścił się w innym budynku, co było przyciążną m. in. tego, że z polskiej biblioteki mogli nasi mieszkańcy korzystać najwyżej raz w tygodniu. To się obecnie zmieni. W przyszłości natomiast chcielibyśmy, żeby biblioteka poszerzyła wachlarz swoich usług. Można by tu wydzielili lokal na czytelnik, jak również zakupić koparki czy organizować np. spotkania z autorami czy niewielkie imprezy kulturalne” - mówi starosta Mostów Augustyn Martynek.

Technika wkracza ostatnio w Mostach nie tylko do biblioteki, ale też do szkółnych... ubikacji. W czasie wakacji bowiem chłopcy wychodzą otrzymali pisuary, których spłukiwanie odbywa się za pomocą - wierzcie czy nie wierzcie - fotokomórki.

„Udało nam się w ten sposób rozwiązać problem, z którym borykał się już od dawna, mianowicie usunąć zapaszek, który szerzył się po szkole z ubikacji. Bo przecież, żeby każde dziecko spłuciło pisuar... Wprawdzie kosztowało nas to około 90 tys. koron, ale stwierdziliśmy, że koszty instalacji nowych pisuarów ze spłukiwaniem mechanicznym nie byłyby znowu tak niskie, jak mogłoby się wydawać” - stwierdza starosta.

Jak powiedział nam dalej A. Martynek, radni z początku obawiali się,

Po co te
kłamstwa?

Dokończenie ze str. 1

Prawda jest prosta. Pan inż. arch. K. Cieślak nie wygrał praw wyborów w regionie trzecie.

Na podstawie tego, że pan Łajczyk swoje problemy sytuację na ciernikach ratunku próbuje prowadzić wyłącznie do konfliktu Fojcik - Cieślak, chciałbym oświadczyć następująco: Inż. arch. Karola Cieślaka bardzo sobie cenimy jako architekta i budowniczego, jako człowieka o niespożytej energii i twórczej inwencji. O ile ktoś choć jednak szukał korzeni naszych nieporozumień, to niech zastanowi się nad różnicą naszych form komunikacji z otoczeniem, nad przestrzeganiem podstawowych zasad demokracji, wolności słowa i prawa wyrażania poglądów mniejszościowych.

WAWRZYNIEC FOJCIK
(Tytuł od autora)

Szczyt CEFTA

Dokończenie ze str. 1

środkowoeuropejskiej strefy wolnego handlu po poprzednim szczycie w Jasnej na Słowacji. Odmówiła też perspektywę jej rozwoju i stosunki CEFTA z państwami trzecimi.

Do dyskusji plenarnej do szefów państw członkowskich porozumienia dołączają jako obserwatorzy premierzy krajów zainteresowanych wejściem do CEFTA: Bułgarii, Chorwacji, Litwy, Łotwy, Macedonii i Ukrainy.

Pawelka Trówicka od małego bawił się maszyną, wagony i koleje. Po dziewiętnoście latów poszedł do uczynio, jasne, że na kolejozara. Zaczynał od piki, aż to doświadczył na szesnastka z czynownością czepkiem. Wyszło się mu, że pociąg dążyło, ale rękami przelał, w żółty trakt czuch i ni a ni różnóć się dążyło i zakłócił jóm do szczytce, kiero sie nazwio „Miłóść”. Aż go jedna zwrotnitka prosto w robocia. Była to baba jak hul, a na miano miała Szeftka. Na pierszy widok wyglądała jak maszyna parowa, ale serce miało gołymi i młynki jak walczyzna.

Jakby w wiesieli się auto ustawili przed domym niewiasty, kamraci Pawelka, kierz z nim robili na koleji, zrobili kolejozarskim parade. Chybił tym Duszek, tym był tymu dot szczone strajkomu, ale moza Trówicka był by do dzislo swobodny. Sumeryja kandy, było na o podziwać. Cesta i okoli, che chasty zamłynię się we szczytjony. Taki jeden młodziwicz w czynownej rogatywe góńit kole wiesielników jak oparzony i udowł, że odprawio super ekspres do tramwajów. Piskit i gwiz-

ze „elektroniczne wychodki” stana się obiektem zabaw dziećmi. Okazało się jednak, że do włączenia fotokomórki nie wystarczy ruch ręką, ale trzeba przy pisuarze po prostu przez chwilę postać...

„Nawet największym łobuzem ta zabawa - bo przecież czas to pieniądź - wkrótce się znudziła. Mielimy więc tylko nadzieję, że fotokomórki nie zniszczą wandalie - bo i z tym trzeba się przecież zawsze liczyć” - zakończył A. Martynek.

SŁOWACKIE TATRY
PLATNE?Z biletem
na Krywań

Już w przyszłym sezonie turyści odwiedzający Wysokie Tatry będą musieli najprawdopodobniej ponownie płacić za wejście na niektóre najbardziej atrakcyjne szlaki turystyczne.

Jak wynika z wypowiedzi dyrektora Tatrzańskiego Parku Narodowego (TANAP) Tomáša Vančury dla gazety regionalnej „Podtatranské noviny”, administracja Parku obiecuje środki, aby zyska w ten sposób środki niezbędne na naprawę i utrzymanie tras turystycznych, oznaczeń i tablic informacyjnych. Opłaty za wejście na szlaki turystyczne miałyby zostać wprowadzone najpierw w najbardziej popularnych miejscach, jak np. Dolina Mieguszoziwiecka, Wielki Żimny Wodospad, Mała Żimna Dolina, Wielka Żimna Dolina czy Krywań.

Niezależnie od planów uzyskania środków finansowych, dyrekcja TANAP-u chce, wprowadzając opłaty, dokonać także regulacji ruchu turystycznego w najbardziej uczęszczanych miejscach.

W przyszłym sezonie turystycznym planuje się także otwarcie tras turystycznych już od 15 czerwca, a nie jak obecnie - od 1 lipca. Ta zmiana ma służyć głównie organizatorom szkolnych wycieczek.

Biznes się trzyma

Dokończenie ze str. 1

„Teraz jest silniejsza konkurencja, czuje się zagrożenie i krajową ekspansję firm. Robi się ciasno. Sytuacja w płatnościach, mówią ogólnie, nie jest dobra. My stawiamy twarde warunki wobec klientów. Mogłaby nam sprzyjać jeszcze legislacja, w pewnych przypadkach nie gwarantująca odzyskania pieniędzy. Uczelność i solidność w handlu powinny się kształtować na podstawie prawa - a ono jest bardzo liberalne, pozwalające na wielokrotne interpretacje” - podzielił się swoimi spostrzeżeniami Józef Zichlarczyk z „Koximpco” Czeski Cieszyń (branża papierowa).

„W eksporcie wyrobów hutnic-

▲ Z wtorkowego spotkania z Janem Olszewskim. Fot. arch. „Wspólnoty”

DZIAŁACZE „WSPÓLNOTY” SPOTKALI SIĘ
Z JANEM OLSZEWSKIM

Lider ROP w Cieszyńcu

Okręgowy Sztab Wyborczy Ruchu Odbudowy Polski zorganizował we wtorek 9 września w Domu Narodowym w Cieszyńcu spotkanie przedwyborcze z liderem ROP Janem Olszewskim. W spotkaniu wzięli udział również działacze Ruchu Politycznego „Wspólnota”, a w imieniu Polaków z Zaolzia przywitał J. Olszewskiego przewodniczący „Wspólnoty”, Stanisław Gawlik.

S. Gawlik, wkręcając przewodniczącemu ROP „Leksykon PZKO”, podkreślił, że w publikacji tej, wydanej z okazji 50-lecia PZKO, zamieszczono informacje na temat dorobku kulturalno-owsiawotowego jednej polskiej organizacji, jakie pozwolono działać na Zaolziu w okresie rządów komunistycznych.

Po spotkaniu J. Olszewski przyjął w saloniku Domu Narodowego oficjalną delegację „Wspólnoty”, w skład której weszli - oprócz przewodniczącego S. Gawlika - członkowie Rady Wykonawczej i Rady Republikańskiej Ruchu: Władysław Niedoba, Alfred Kolorz, Witold Chmiel, Jan Szymik i Tadeusz Toman.

Działacze „Wspólnoty” przedstawili liderowi ROP aktualną sytuację mniejszości polskiej w RC. Podkreślił, że polityka rządu czeskiego przyspiesza procesy wyrażania. Parostwo polskie w latach 1945-1990 nie interesowało się problemami Zaolzia i Polacy zaolziańscy musieli walczyć o utrzymanie swojej tożsamości w całkowitym osamotnieniu. W tym czasie dwie trzecie ludności polskiej Zaolzia wynarodowiono, ponad 60 proc. polskich szkół uległo likwidacji, a w miejsce dziesiątek organizacji polskich, które działały przed wojną,

zezwolono na działalność tylko Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego. Mienie licznych organizacji skonfiskowano po wojnie pod pozorem likwidacji mienia polonijnego i nie oddano do dnia dzisiejszego.

Podsumowując rozmowę, Jan Olszewski udowodnił, że doskonale się orientuje w problematyce Zaolzia, jego zdaniem, konieczna jest renegocjacja układu czesko-polskiego z 1991 roku. Uzgodniono, że kontakty na linii ROP-„Wspólnota” będą kontynuowane również po wyborach parlamentarnych w Rzeczypospolitej Polskiej.

TADEUSZ TOMAN,
rzecznik prasowy Ruchu
Politycznego „Wspólnota”

DLA MIŁOŚNIKÓW
HISTORIIOferta
na weekend

W czasie tego weekendu nadarzy się jedyna w swoim rodzaju okazja do bezpłatnego zwiedzenia niektórych zabytków - w wielu parafach europejskich, w tym również w RC, odbywają się bowiem „Dni Dziedzictwa Europejskiego”.

W Karwinie na pewno może zainteresować udośćpioną zaledwie przed tygodniem ekspozycją zainstalowaną na gruntuwnie odnowionym kamniu tryaskim. Bezpłatnie też obejrzeć można dziś i jutro ekspozycje Muzeum Ziemi Cieszyńskiej w Cz. Cieszyńcu. Hawierowice i Karwinie. W Ostrowie można zwiedzić w tych dniach darmowo muzeum na Rynku Masaryka (w godz. 9-13) - także muzeum górnicze w Petřovicach. W powiecie frydecko-misteckim miłośnicy zabytków zachęcają zapewne o zamek Hukvaldy, w którym jednak także dziś i jutro trzeba opłacić normalne bilety wstępu. Bezpłatnie zwiedzić można natomiast muzeum „Beskydy” we Frydku, Powiatowe Muzeum we Wsęcie i muzeum szkła w Wielkich Karłowicach. (R)

dot, ogianol placaczóm i wadzł se z Brónóm, kiero rabił semafor, to znaczy dzwignł jeden ramię na wrych i idł do. Podłie tego, czy miol w górsi półke pełóm czy pustóm. A zbryni był skyrz tego, że Brónékfort dzirzył nymie we wrychu, a przeca z magnetołom, dziepro mówiło, że szpecyalny pociąg wiesielowy odjedzie za

Stacyja „Miłóść”

szwierzé godziny z toru pływazego i drugiego do stacyje „Miłóść”. W tym krawalu uganioł we słówkowym murdurze Alfóns i walił kolejozarskim fajnym autóm po kołach. Ci szoferi, co siedzieli w trabantach abo moskwiczach, nie mówił nić, a ci z merców i BMW fluchali, ale o ciu, abo sie nie rzekło, że nie rozumóm strandzie. A strandy fakty były, bo po asfaltie, niby po kłobuku z hornidionu Żyśka w paradnim i w dzurawych podkolekach we wosach i w dzurawych podkolekach na nogach i za pływ korón weksela wiesielnikom do aut toaletowy papier do ha-

la. Odgrzywała dworcównóm babcie kłozetówóm. Goście papiy brali i płaciłi, bo przeczuli, że se przi wiesielu moza przidać. Łoża bez czynowności, a ci z czynowności kinolom strugó kónduktora i sprzedowół do wiesielowych aut biletu už o 33 procenta drozsze, ale nad pyndziylami miol ziltowani. A dalsze kolejoje bractwo

fort niby glancowało glajzy, na trawniku zaś nasładowało ozrychł banholowy wygubadown i prostetuki. Ale jak starościńca przinistała w koszu koleczki i borowiczki, pociąg z lekkiem spóźnieniem odjechał. Paweł Trówicka, parady jak sóm minister z Frydku, kiwoł kamratóm i był rod, że tym zbytek kawalerskiego życia miol tak pięknie po kolejojsku przigotowało.

Z kosiółka auto ruszyło do zameczku, jak była wiesielowa gościna. I tu to zaczęło. To se tak dobrze powzięli, że niewiasty przed próg, jak Pawelka były same galaty. A próg był

jak wyruszone babówka, a przed nim jeszcze trzy schody. Pawelka chwile udowolił, że go płać w krzśtu, ale potem se rzęzy, roz kózie śmieć i rozparczył rymce. Szeftka jry na to cakała i z radościóm oblała go kole karu i świtta nożkami aż gumowy bandaż, kiero była skłónięty w pasie, aby wlaża do połączanej sukni, popularci. Żylich se do niego zapłót i oba leżeli na schodach. Starosta przestąpił, powól senet i zrobił z niego plastowatka i strzyzył do nie. Pawelka styknął, ale kroczył i szedł schodem miol za sobą, dm i wprzi z pomocądm Brónóm i starosty pokłót. Próg był jak padło barykada. Rypnił na parkiet, a Szeftka na niego.

Powitall ich gospodyzy chybity i soidóm, a potom Pawelkowi dał tyłty, aby go rozłótk. To už było kłósewie, ale potom mu zarachował cały senet, by kiero niby zdekompłotowół. Po tyż kłósewie Pawelka suszyło i suszyło, czynistnie Pawelka suszyło, aż go tuż zlamplót i pociągowało pivo, aż go zmogło, i z tego dzwignio i urozy usnył, a przeca noc posłobno była usnył, a przeca noc posłobno była dziepro przed nim. BARTER

ZWIĄZEK SERBÓW ŁUŻYCKICH „DOMOWINA” OBCHODZI SVOJE 85-LECIE

Słowiańska wyspa w niemieckim morzu

Od wielu lat Polski Związek Kulturalno-Oświatowy utrzymuje przyjaźnielskie kontakty ze Związkiem Serbów Łużyckich, „Domowiny”. PKZO-owskie, ostatnio były na Zaolziu np. z okazji karłowickiego Festiwalu Piosenek Dziecięcych. Wraz z nimi w odbywające się w tych dniach obchody 85-lecia „Domowiny”.

Serbowie Łużycy mieszkający na terenie Łużyc we wschodniej Niemczech stanowią pozostałość Słowian połabskich. W latach 1935-38 władze hitlerowskie rozwiązały wszystkie organizacje Łużyc, a w czasie II wojny światowej opracowały plan całkowitego wypędzenia Łużyc. Po wojnie Serbowie Łużycy uzyskali autonomię kulturalną.

Dzisiaj jednak, jak napisała niedawno „MF Dnes”, ten liczący mniej więcej 60 tysięcy ludzi słowiański naród coraz szybciej wymiera.

Zdaniem przewodniczącego „Domowiny”, Jakuba Brankana, nie można tego powstrzymać, można natomiast w proces zwolnić. Niemieckie urzędy nie prowadzą co prawda polityki bezpośredniej asymilacji, ale już samo ich małe zainteresowanie wystarcza, aby Serbołużycanie szybko rozprzeczili się w okalającym ich świecie – napisał „MFD”.

Z kolei specjalista od problematyki serbołużycykiej i był pracownik Kancelarii Prezydenta RF, Jiri Štěr, stwierdza, że Rząd Federalny nie uznaje Serbów Łużyckich za mniejszość narodową. Dotacja państwowa na ich działalność corocznie ulega redukcji. „MFD” cytuje też wypowiedź anonimowego czeskiego dyplomaty, który uważa, że po zjednoczeniu Niemiec pojawiła się tendencja oznaczania Serbów Łużyckich za cztery wymysł komunistycznej NRD. Odpowiada temu ich obecna kultura.

„Na pierwszy rzut oka sytuacja nie przedstawia się tragicznie” – pisze „MFD”. „Serbowie Łużycy mają kilkadziesiąt swoich szkół, do których uczęszczają 3 tysiące dzieci, mają nawet dwa gimnazja. Posiadają swoje wydawnictwa, muzeum, dwa tytuły gazetowe. Ich interesy reprezentuje kilku posłów w krajowych parlamentach Brandenburgii i Saksonii. Pomimo wszystko po Łużycy mówi coraz mniej ludzi. Mała wyspa Serbołużycy w niemieckim morzu kurczy się coraz bardziej”.

Zdaniem budzińskiego studenta Andreasa Krausa, Serbowie Łużycy jako naród są martwi. Sam uczył się Łużyckiego czterech lat w szkole, ale w domu, ponieważ pochodzi z małżeństwa mieszanego, mówi tylko po niemiecku.

Jak dodaje „MFD”, do tego, że naród Serbów Łużyckich powoli zanika, przyczynia się także zła sytuacja gospodarcza tego regionu. Istnieje tu oficjalnie 20-procentowe, ale faktycznie 30-procentowe bezrobocie. Młodzi nie znajdują dla siebie atrakcyjnej perspektywy i odchodzą. W niemieckim środowisku zaś szybko tracą swoją tożsamość.

Posel do parlamentu Saksonii, Sieghard Kosel, podobnie jak inni serbołużycy przedstawiciele, prowadzi na razie skuteczną walkę o zachowanie praw swojego narodu, uzyskanych w czasach byłej NRD. Dla nas z punktu widzenia psychologicznego ważne jest zachowanie dwujęzycznych nazw gmin czy ulic, co w rejonach zamieszkałych przez serbo-

łużycę mniejszość na razie się udaje – twierdzi, dodając jednak, że na przykład Łużyckich sztyldów na sklepach już nie można wywalczyć.

Jak powiedział „MFD” Jakub Brankan, Serbołużycanie są doskonale dwujęzyczni. „Problemem są Niemcy, którzy żyją wśród nas, ale naszym językiem wcale się nie interesują. Naszym głównym problemem jest to, że nie mamy dostępu do telewizji, która jest dziś najbardziej opiniotwórczym medium. Po Łużycy na daleko tylko telewizja brandenburska, a i zaledwie przez kilkadziesiąt minut miesięcznie”.

„Terytorium zamieszkałe przez Serbów Łużyckich, którego centrum kulturalnym jest miasto Budziszyn, leży zaledwie kilkadziesiąt kilometrów od czesko-niemieckiej granicy. Przez ponad 300 lat było ono częścią Królestwa Czeskiego” – pisze „MFD”. „Po II I wojnie światowej rząd czeski starał się o przyłączenie tych ziem do republiki lub o wytworzenie samodzielnego państwa serbołużycyckiego. W latach komunistycznej władzy ówczesna NRD traktowała Serbołużycan jak „okno wystawowe” własnej polityki mniejszościowej. Również w Czechach w tym czasie ukazywały się także oryginalne Łużyckie, jak

i z czeskiego na Łużycki przełożone książki”.

Po zjednoczeniu Niemiec zainteresowanie Czechów Serbołużycanami zmalało prawie że do zera. Czesi przestali odwiedzać tamte strony, co w czasach komunizmu chętnie przyjeżdżali do Łużyc na zakupy.

„Nie trzeba nam pieniędzy, wiemy, że macie dość swoich problemów. Potrzebujemy wypuszczenia moralnego” – powiedział „MFD” Brankan. „Jeżeli nie rozrośnie się niemiecki nacjonalizm, jeszcze przeżyjemy tu przez kilka pokoleń” – dodał Sieghard Kosel.

HENRYKA BITTMAR

Jak się żyje w szwajcarskich Alpach

Dokonywanie se. str. 1

Wyjazd zorganizowany Stowarzyszeniem Gmin Regionu Jablonkowskiego, a oprócz jego członków wzięli udział w roboczej wycieczce również zastępca naczelnika Urzędu Powiatowego we Frydku-Mistku Jan Hlinský oraz przedstawiciele władz Bystrzycy i Milikowa.

„Głównym celem naszego wyjazdu było obejrzenie na własne oczy, jak widać gminy i miasta z górskich regionów Szwajcarii, głównie z regionu Zermatt, radzą sobie z problemami z zakresu polityki społecznej, jak też z tymi związanymi z ruchem turystycznym, ekologią czy kulturą” – mówi starosta Mostów k. Jabłonkowa Augustyn Martinek, do niedawna zastępca przewodniczącego Stowarzyszenia Gmin Regionu Jablonkowskiego (wiosną zastąpił go na tym stanowisku Vilém Sikora z Bukowca). I trzeba przyznać, że sporo z tej wycieczki skorzystał. Ja tylko żałuję, że z powodu wyjazdu nie mogłem wziąć udziału w pogrzebie najstarszego mieszkańca mojej wsi, pana Antoniego Podęszewy, który w grudniu obchodziłby 103. urodziny... No cóż, takie jest życie...

Co prawda zaolziańska wyprawa zwiędziała podczas tygodniowego pobytu głównie Szwajcarii, główna baza mieściła się jednak na terenie Francji – w miejscisku Tonnon nad Jeziorem Genewskim. Stąd wyruszyli starostowie i radni oddzielnie „na praktyki” na podgórze Al. Szwajcarskich. A spędził swój pobyt rzeczywiście bardzo pracowicie...

„Zaraz w pierwszym dwóch dniach zwiedziliśmy miasto Interlaken – przede wszystkim tamtejszy dom emerytów, którego zarządcą jest charytatywna organizacja Kościółna, oraz szpital, w którym też działa specjalny oddział dla ludzi starzy” – wspomina A. Martynek. „Interesowały nas bowiem nie tylko warunki, w jakich starzy ludzie spędzają jesień swoich życia, ale także zasady finansowania tych placówek. Okazało się, że zasa-

dy są prawie że zupełnie odmienne od tych u nas. Np. w ogóle nie współuczestniczą w opłatach gminy – opłacają swój pobyt przede wszystkim sami pensjonariusze ze swoich emerytur. A trzeba wiedzieć, że emerytura składa się w Szwajcarii jak gdyby z trzech części. Każdy bez wyjątku otrzymuje od państwa sumę w wysokości 1 700 franków szwajcarskich, drugą część wypłacają fundusze emerytalne, trzecią zaś to środki, które wypłaca swoim byłym pracownikom pracodawca. I ta prawie cała emerytura idzie właśnie na konto placówek społecznej, a pensjonariusze otrzymują tylko niewielkie kieszonkowe. Nie to co u nas, gdzie czasami sędziwe babunię odszczepiają, by pomóc finansowo dzielnicy czy wnucom... Dalsza sprawa to fakt, iż pensjonariusze zapisują często swoją majątek w testamentie placówkom społecznym, pomagając liczni sponsorzy, z części pokoiów korzystają turysci...”

I funkcjonuje ten system doskonały, bo nawet ludzie biedniejsi żyją w naprawdę wspaniałych warunkach, opieką jest świetna, z okna widok wspaniałe alpejskie krajobrazy. Mają też pensjonariusze do dyspozycji nie wielkie warsztaty, gdzie mogą produkować najprzeróżniejsze rzeczy, które można później sprzedać i podnieść swój standard życia. A co na celekawe, można umieścić np. swojego niedomagającego syna czy ojca w pensjonacie na pół dnia i udać się do pracy, po południu zabrać zaś go z powrotem do domu... Może kiedyś i u nas uda się stworzyć dla ludzi starzych podobne warunki?”

Kolejne dni swojego pobytu spędził Zaolziacy w znanym ośrodku turystycznym, w miejscisku Visp, leżącym prawie u podnóża Matterhornu. To doszło do spotkania z przedstawicielami miejscowych władz, którzy odpowiadali na wszystkie interesujące gości pytania. Rozmawiano więc na temat szkolnictwa, kultury, transportu. „Mnie najbardziej zaintrygowało to, że drogi w miejscisku są wąskie i prawie nieprzejezdne, na ulicach mniej jest więc samochodów i zjadają-

cych na motorach młodzieńców, których często spotkać można u nas. Z kolei zaskoczyło nas, że w szkołach nie istnieją kuchnie i stołówki i dzieci zjadają obiad wyłącznie w domu. Ale w tej sprawie daleko chyba w najbliższym czasie do zmian” – mówi A. Martynek. „Poza tym mówiliśmy sporo o zasadach tworzenia budżetu gminy oraz o ekologii – m. in. o jakości wody, która jest tu po prostu wspaniała czy o zasadach odwozu odpadków. Bo trzeba wiedzieć, że w Szwajcarii jest bardzo czysto, chociaż i tu rozprzeczają się problemy, gdyż turysci, którzy przyjeżdżają tu bardzo dużo, nie zawsze umieją się zachować”.

Resztę pobytu poświęcił starostowie i radni na zwiedzenie Chamonix i wielkich miast szwajcarskich – Berna, Lucerny, Zurychu i Genewy, by powrócić w sobotę 6 września na Podbeskidzie.

A z jakimi wrażeniami wrócili Zaolziacy do domu i jak zebrane w Szwajcarii doświadczenia chcieliby wykorzystać w swojej codziennej pracy? „Moim zdaniem cała ta wycieczka była bardzo pożyteczna i pouczająca. Chodzi tu głównie o to, że na własne oczy mogliśmy się przekonać, że Szwajcaria jest krajem bardzo sprawnym. Fascynuje mnie przede wszystkim to, że chociaż każdy musi się troszczyć o siebie i nik nie potrzeba nie dostanie za darmo, społeczeństwo nie zapomina o tych, którzy mieli w życiu pecha i pomaga im jak tylko może...” – powiedział A. Martynek. „Poza tym le wspaniałe krajobrazy – troska o środowisko naturalne i rozwój turystyki jest chyba jedną z najważniejszych zasad polityki nie tylko państwa, ale i wszystkich samorządów i mieszkańców ogółu”.

Zgadza się z fascynacjami A. Martynka również inny uczestnik wyprawy, starostka Bystrzycy Anna Kondorowa: „Zieleń, kwiaty prawie wszędzie – to było po prostu wspaniałe. Szkoda tylko, że na razie nie można tego zobaczyć u nas. Chciałabym i my próbowałyśmy – zaszaleliśmy kilka wspaniałych drzewek ozdobnych, jednego wieczora zasiadaliśmy do ko-

lecz zanim jeszcze zdążyły po raz pierwszy wypuścić listki i kwiaty, niedobry ludzie oberwali wszystkie pączki, a wkrótce drzewka – „dzięki” trochę ludzi „zyciowych” – w ogóle zginęły. Myślę, że musimy się jeszcze sporo uczyć i takie wycieczki, jak nasza, trzeba by urządzać dla wszystkich prawie mieszkańców naszego państwa, by mogli się na własne oczy przekonać, że można żyć inaczej...”

Jeśli zaś chodzi o wykorzystanie szwajcarskich doświadczeń na własnym podwórku, A. Martynek powiedział, iż trudno by osiągnąć wszystko na raz. Chciałoby z powodu różnic legislacyjnych oraz z przyczyn bardziej już prozaicznych – braku odpowiednich środków finansowych. Trudno – Szwajcaria jest państwem o wiele bogatszym niż Republika Czeska. Ale – jak powiedział nam mostek starosta – i bogaci Helwetowie coraz częściej mówią ostatnio o oszczędzaniu.

„Myślę jednak, że warto by pomyśleć o wprowadzeniu przynajmniej części tego, co mogliśmy poznać, na Podbeskidzie. Chodzi np. o odwóz odpadków. W Szwajcarii bowiem segreguje się odpady wprost w domach, co u nas jest procesem odwozu śmieci. I jest po prostu łatwiej. U nas można by ten system wprowadzić np. w tych gminach, które są już w pełni zagęszczone i ich mieszkańcy nie muszą wyrzucać popiołu. Moim zdaniem jednak najbardziej trzeba by korzystać z doświadczeń Szwajcarów w zakresie ruchu turystycznego, bo na nie można przecież sporo zarobić. Uważam, że najważniejszą sprawą byłaby zmiana myślenia w tej kwestii, gdyż nadal wielu ludzi uważa, że o rozwój turystyki mieliby się troszczyć tylko właściciele hoteli i ośrodków wypoczynkowych. To nie tak jednak – o to powinni zadbać wszyscy – radni, przedstawiciele, np. i w ogóle wszyscy mieszkańcy, bo przecież turystyka mogłaby przynieść sporo korzyści całemu regionowi” – zakończył rozmowę Augustyn Martynek.

JACEK SIKORA

PIELGRZYMKĄ SZLAKIEM SAKTUARIÓW MARYNYCH

W dzierp o rzekomości Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny wyruszyła z Zaolzia autokarowa pielgrzymka do Wina. Dzięki paristwu Jadwidzie i Franciszkom Frankom, organizatorom wyjazdu, w dniach od 16 do 24 sierpnia ponad 40 pielgrzymów z Czech i Polski podążało szlakiem saktuariów Marynych, rozciągającym się po Polsce wschodniej i na ziemi litewskiej i białoruskiej.

Duchową opieką otoczył nas o. Błażej Sekula, franciszkanin z Wiczy. Pielgrzymowanie traktowaliśmy jako rekolekcje w drodze, toteż codziennie zasiadaliśmy do Uczty Eucharystycznej, codziennie też obejmowaliśmy modlitwą Kościół, świat i jego trudne sprawy.

Rozpoczęliśmy naszą podróż masą św. w kościele Najśw. Serca P. Jezusa w Czeskim Cieszynie.

Odwiedziliśmy Niepokalanów, miasto założone przez św. Maksymiliana Kolbe, Szałonę, gdzie zawiązyliśmy Panie Mary historię, tarasującą się w przyszłość narodu polskiego i czeskiego. Modliliśmy się nad mogiłą ks. Jerzego Popiełuszki na warszawskim Żolibżu, stanęliśmy u grobowca kardynala Stefana Wyszyńskiego w katedrze św. Jana.

Nasza trasa wiodła dalej przez Gietrzwałd, znany z objawień M. Bożej – P. Ziemi Warmińskiej, której kult sięga XVI wieku. W 1977 roku obchodzono tam stulecie objawień.

W Stoczku Kłasińskim Mękalimy

...i w Ostrej świecisz Bramie

kóra uważana jest za najpiękniejszy kościół barokowy w Europie północno-wschodniej.

Zanim przekroczymy granicę polsko-litewską, odwiedziliśmy sanktuarium z przełomu XIV i XV wieku w Sejnach, gdzie znajduje się jedno z najcenniejszych arcydzieł sztuki gotyckiej – łaskami synagą figurą Matki Bożej, która po ostryżawie figury jak gdyby tryptyk, oddalałaj tajemnicę Trójcy Świętej (tzw. Madonna szafładowa).

Noc z 18 na 19 sierpnia spędziliśmy już w hotelu w centrum Wina. Pięknie jest móc oglądać wschód słońca w stolicy Litwy. Wilno, otoczone pięknym wzgórzem, przez wieki związane było z kulturą polską. Tuł rozkwitał polski romantyzm, tu na początku XIX wieku

rozwinął się życie kulturalne i naukowe. Pierwsze kroki skierowaliśmy, jakżeby inaczej, ku Ostrej Bramie, gdzie dawniej nam było przyzwyczajone wzmuszenie na mszy św. tuł przed XIV-wiecznym obrazem Matki Miłosierdzia. Racja mia! Adam Mickiewicz, pisząc w „Panu Tadeuszu”, że Maryja świeci w Ostrej Bramie, gdyż wiarz dziełowi posiadała rzeczywiste ogromną siłę wyrazu, wydaje się żywa i zmienia się w zależności od światła i miejsca, z którego się na nią patrzy. Ca-

ły obraz jaśnieje. Jeszcze wiele razy w ciągu następnych dni znajdowaliśmy drogę do Ostrej Bramy, a w nas powtarzało się, że „oś nas tam przyciąga”.

Byliśmy też w Wasilioskim Monasterze, miejscu pczęstwa biskupów, filomatów, uwieczniona A. Mickiewicza. Tu też, za wspaniałą rokokową bramą, w lewym skrzydle byłego klasztoru bazyliandów, rozgrywała się akcja II części „Dziadów”.

Obecnie mieści się tu biblioteka. Tuż obok – cerkiew Św. Trójcy, przeobrażona na tatarów w czasach władzy sowiecko-litewskiej.

W wielu litewskich świątyniach wi-

lacji z polskimi artystami zamieszkalymi na Litwie. Wśród rozmów, prezentacji poezji i śpiewu blado spotkanie przeciągało się do późna.

Byliśmy w sanktuarium Matki Bożej Anielskiej w Titowianach, w Kownie, słynnym grodzie litewskim nad Niemnem. Polskich śladów szukaliśmy na Rosie, cmentarzu założonym w 1801 roku. Tu, wśród grobów żołnierzy poległych w latach 1818-1820, spoczywa Maria z Billewiczów Piuskalska i srodo Józefa Piuskalskiego, złożone w urnie u mił

Zwiedzając miasto, udało mi się trafić do jedynej tu synagogi żydowskiej, osłatej z pożogi ostatniej wojny – jak opowiadał rabin – dzięki jednemu z Polaków.

22 sierpnia spędziliśmy już na Białorusi. W Nowogródku (miasteczko chrztu

i koronacji Mendoga, miejsce urodzenia A. Mickiewicza), przed obrazem Maryi, „tej, co gród zamkowy nowogródzki osłania z jęgo wianem ludem”, o. Błażej odprawił mszę św. Tablica obok ikony Matki Bożej upamiętnia dokonane tam cudowne uzdrowienie późniejszego wieszczki polskiego.

Wracamy do Polski. Do Kowna dotarliśmy ok. 1.30 w nocy, po długich i skomplikowanych kontrolach celnych.

Przy samej granicy białorusko-polskiej, wśród polń i łak przepaszyną, cudowny obraz Panny Maryi, zwanej Królową i Matką Podlasia, koronowany w początkach XVIII wieku. Niewziewne wizerowanie wywarło na nas spotkanie z Matką Bożą Płaczącą w Dobrowiu, gdzie stała przypominane jest orędzie Maryi, która 151 lat temu objawiła się w La Salette, a której słowa stały się aktualne.

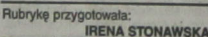
Na ostatni nocleg zatrzymaliśmy się w Zakopanem, w pobliżu sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej na Krzeptówkach. Wracając do domu odwiedziliśmy jeszcze Łudźmierz i Wadowice, uświadamiając sobie, jak nasza droga po śladach Niepokalanowej w przedziwny sposób spłata się z ostatnio napisaną Janą Pawłą I.

Warto było przeżyć te piękne chwile w miejscach nie-wiecznych bohaterstw, męczeństwem, modlitwami pielgrzymów i szczególnym wybraniem naszej Matki.

KRYSZYNA KUBASIAK, Cieszyń

Komu sprzyjał los?

Ciekawe, jak zmusisz tego słonia do biegu...

trudne. Wiał poroisty wiatr, momentami osiągający prędkość 100 km/h. Temperatura wahała się około 10 stopni Celsjusza, a chwilami sypał śnieg.

Alena Sedlačková, rzecznik

NASZ ADRES: Redakcja „Głosu Ludu“, P.O.Box 29, Novinářská 3, 709 29 Ostrava 1.
UWAGA! Pisząc do nas nie zapomnij podać swego adresu i napisać, ile masz lat!

TRZY ROCZNICE W SOWINIECKIM KOLE PZKO

Przywiązanie godne podziwu

Już tylko 64 członków skupia Koło PZKO Sowiniec. 11 z nich mieszka na miejscu, a reszta w osiedlach karwiskich i hawierzowskich, prezes Edward Krochmalny zaś dojeżdża do koła z Olbrachoc. Koło jednak żyje, zarząd zbiera się regularnie i urządza imprezy. Wiele trudu wkładają w pracę Koła członkinie Zespołu Kobiet. Dużym plusem jest świetlica z pobocznym zapleczem mieszczącą się w budynku byłego polskiego przedszkola oraz ogród.

Kiedyś Sowiniec pulsował bogactwem życia społecznego, kulturalnym, oświatowym. Mieszkańcy zburzonej wskutek szkód górniczych kolonii żyli jak jedna rodzina. Był tu Dom Robotniczy, polska i czeska szkoła, przedszkole. Został jedynie budynek przedziałowy, kaplica, przed którą przejeżdżają autobusy skracając w lewo dalej w kierunku Szpluchowa i Dąbrowy, oraz nazwa przystanku autobusowego: „Kolo Domu Robotniczego”. A od niego już tylko kilkadziesiąt kroków do świetlicy PZKO.

Wspomnienie wypadła na wstępie rok 1947, dzień 16 listopada, kiedy w sali Domu Robotniczego odbyło się z udziałem 55 osób (pierwszych

członków) pierwsze walne zebranie PZKO. Pierwszym prezesem Koła stał się Paweł Kubacki, kierownik polskiej szkoły z naprzeciwka. Obok niego w zarządzie znaleźli się Rafał Biel, Adolf Gorgol, Antoni Józef Dindziel, Kondziółka, Stanisław Kowalski, Alojzy Małyś, Józef Matejko, Emil Matuszyński, Antoni Minol, Ludwik Pieczonka, Władysław Pietryka (sekretarz), Rudolf Szczepański, Henryk Wenglorz, Józef Wyrobek. Pierwszym bibliotekarzem Koła został Dominik Lukosz.

W ciągu ubiegłych 50 lat wiele się na Sowiniec i w Koło PZKO zmieniło, niesłaby nie na lepsze. W latach największego rozkwitu PZKO działało wiele, o czym świadczą zapisy w kronice. W latach 1950-69 skupiało Koło około 260 członków, organizowało wycieczki (nawet nad Bałtyk czy w Bieszczady), festyny i bale, pracowały chóry (mieszany i męski z dyrygentami Franciszkiem Jarząbkim i Franciszkiem Lukosem), sekcja teatralna (z Kleofasem Bieleszykiem) i taneczna (z Janą Kubackówną-Kowalską), odbywały się w Domu Robotniczym przedstawienia filmowe

dwa razy w tygodniu, znany był w terenie zespół wokalny „Lobuz” z Fryderykiem Suchanikiem i Józefem Chmielem.

W roku 1969 nastąpiła jednak likwidacja Domu Robotniczego, a po niej przeniesiony siedziby Koła do budynku byłego przedszkola oraz dalsze już masowe wyprowadzki ze Sowinca. Polska szkoła działała na Sowiniec od roku 1884 do 1960 (kiedy została zburzona), czeska do roku 1967 (zbudowana w 1924). Krótko były jeszcze dwie klasy w budynku polskiego przedszkola, które potem zaadaptowane zostały na siedzibę Koła. Jesli chodzi o polskie przedszkole, to czynne było od roku 1948 do 1954.

Obecny prezes MK PZKO, Edward Krochmalny (obchodzący właśnie w bieżącym miesiącu swoje 70. urodziny) wybrany został do tej funkcji 40 lat temu w roku 1957. Jego zastępcą jest Eugeniusz Matuszyński, sekretarką Olga Krochmalna. Zarząd jest 11-osobowy. Spośród 64 członków Koła siedmiu nie przekroczyło 40. roku życia, a 57 liczy od 41 do 90 lat. Przywiązanie tych ludzi do Sowinca i do Koła jest godne podziwu.

JOZEF RASZYK, Karwina

▲ Dawna polska szkoła na Sowiniec (1884 - 1960).

Fot. archiwum autora

KARTY QSL LEĄ Z ZAOLZIA W SZEROKI ŚWIAT...

Krótkofalowcy nie znają granic

Już trzeci miesiąc działa, uruchomiona przez krótkofalowców - członków PZKO, amatorska stacja krótkofalowa mająca znak wywoławczy OL 5 OPZ. OL oznacza stację specjalną (normalnie stacje czeskie mają znak OK), liczbą 5 oznacza stację lokalizacyjną, działającą tylko w określonym czasie, zaś spójnie wybrany sufiks OPZ może oznaczać „Organizację Polskie na Zaolziu”. Taki nietypowy, nowy znak wywoławczy budzi uzasadnione zainteresowanie, toteż nie dziwnego, że większość krótkofalowców w świetle jest go ciekawia i chciałaby z tą stacją nawiązać łączność. Dlatego niech nie dziwi fakt, że do chwili napisania tego artykułu stacja OL 5 OPZ nawiązała już 2651 łączności z 99 krajami świata! Większość tych łączności była foniczna, czyli przy użyciu mikrofonu, tylko parę przeprowadzono telegraficznie za pomocą alfabetu Morse’a.

Stacja PZKO-wska uruchomiona została z okazji jubileuszu pięćdziesięciolecia Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w RC i dlatego wszystkich, którzy jej słuchają, informuje o istnieniu tego Związku, jego działalności i o jego jubileuszu. Przed Górniskim Światem zaprasza ta sąsiadów zza miedzy do Jabłonkowskiej.

Z Polakami rozmawia się naturalnie po polsku, z Czechami - po czesku, a z innymi nacjami - po angielsku, rosyjsku, niemiecku, włosku, hiszpańsku... Stacja jest w tym szczególnym położeniu, że jej naczelnym operatorem Janek OK 2 BIQ (Jan Motyka z Tyru) w ciągu 32 lat działalności krótkofalarskiej opowiadał - właśnie dzięki temu hobby - kilka języków, potrafi zatem swoje myśli w nich wyrażać. Ale dominującym, chociaż nie obowiązkowym językiem krótkofalowców jest język angielski. Stacja miała łączność z całym

światem, ze wszystkimi kontynentami, z 99 różnymi krajami. Krótkofalowcy nie identyfikują pojęcia „państwo” z pojęciem „kraj”. Na przykład w Wielkiej Brytanii osobnymi krajami są dla krótkofalowców Anglia, Walia, Szkocja, osobnymi krajami są zamorskie posiadłości czy wyspy. W roku 1994 takich „krajów” było 326 (państw naturalnie mniej), a ich liczba ulega zmianom, ostatnio znikł z mapy krótkofalarskiej kraj Hongkong, ale powstają też nowe. Czyli daleko nam do tego, aby mieć łączność ze wszystkimi krajami świata.

A które z tych krajów są najbardziej „w cenie”? Jest otóż wiele prawdziwych perełek krótkofalarskich, obiektów pożądania (i zazdrości) wszystkich krótkofalowców - ze względu na małą liczbę działających tam stacji. Jak chociażby Uganda, Rwanda, Oman, Kuwejt, Macao, Nauru, Bahrain, Burkina Faso, Namibia... Oprócz „normalnych” państw i krajów i z takimi miała PZKO-wska stacja łączności.

Niektórzy pytają: Czy wiecie w ogóle, gdzie te kraje leżą? To właśnie jest zaletą krótkofalarstwa, że czy chcesz, czy nie chcesz, musisz podciągnąć się w geografii. Czynnik pewnego współzawodnictwa sportowego też tu odgrywa rolę. A przy okazji niech i tam dowiedzą się o istnieniu PZKO i o jego jubileuszu.

Udawanie tych łączności jest proste, chociaż nie łatwym. Przede wszystkim każda łączność obowiązkowo musi być zapisana w dzienniku stacyjnym, podlegającym kontroli urzędu dającego zezwolenie na działalność stacji operatorowi. Poza tym każda z tych stacji jest zobowiązana potwierdzić nam na piśmie tę łączność za pośrednictwem tak zwanej karty QSL. Ta jednak przychodzi z tych egzotycznych krajów nie wcześniej niż za pół roku, chociaż niektórzy kores-

pondenci już nam karty potwierdzające posłali. Jak chociażby Antarktyka.

W trzecim dniu działalności stacji OL 5 OPZ nawiązała bowiem łączność z polską „Stacją antarktyczną PAN im. H. Arctowskiego na wyspie Króla Jerzego w Antarktyce”. Było to niezmiernie miłe spotkanie. I właśnie trzech pracownicy tej stacji przysłali namalowaną pocztą (ponad miesiąc szła ta przesyłka) nie tylko potwierdzenie tej łączności, ale również szersze informacje o swojej tam pracy, z prośbą o ich opublikowanie w „Zwrocie”, bo i o nim była podjęta łączność mowa (o „Głosie Ludu” zresztą również).

My też oczywiście potwierdzamy swoim korespondentom przeprowadzone łączności. Dzięki nieocenionej pomocy redaktora technicznego „Zwrotu”, Franciszka Batona, zyskaliśmy piękne karty QSL, którymi już potwierdziliśmy dwie trzecie przeprowadzonych QSO (łączności). Lecą te karty w świat, a na każdej po angielsku podane są informacje o naszym Związku.

Pezetkacowy-krótkofalowcy
OK 2 BIQ i OK 2 HSA

◆ Z dużym zainteresowaniem widzów spotkały się w ubiegłym sezonie m.in. sztuki „Szczęśliwe wydarzenie” Stawomira Mrocha (zdjęcie u góry) oraz „Przygody Tomka Sawyer’a” Marka Twaina (u dołu).

Fot. archiwum „GL”

NOWE PROPOZYCJE SCENY POLSKIEJ
TEATRU CIESZYŃSKIEGOJuż w październiku
dwie premiery

Zespół Sceny Polskiej rozpoczął, w trochę zmienionym składzie, swój kolejny, 47. sezon.

Już w październiku odbędą się dwie premiery. Dramat Zofii Nałkowskiej „Dom kobiet” (premiera 10 października) jest debiutem scenicznym autorki, utrzymanym w stylu kameralnej sztuki psychologicznej. Rzeczą dzieje się na wsi w małym dworcu Celinę Belskiej, zamieszkałym przez kobiety w różnym wieku. Wszystkie one odeszły już od pełnego życia. Każda z nich z rezygnacją, rozpaczą, a czasem pogodnie, wspomina swojego mężczyznę, który nadal żyje w jej pamięci. Ich na pozór spokojne życie zmienia nagle szokująca wiadomość, że ukochany mężczyzna nie był takim, jakim one go widziały.

Następne przedstawienie to adaptacja sceniczna opowiadania Isaaca Bashevisa Singera „Gimpel gluek” (premiera 25 października). I. B. Singer, laureat nagrody Nobla, urodzony w Radymnie pod Warszawą, w roku 1935 emigrował do Ameryki. Swe książki pisał w języku jidysz. Opowiadanie „Gimpel gluek” jest historią młodego Żyda Gimpela, powszechnie uważanego za głupiego, ponieważ ufał ludziom i kierował się prostymi ludzkimi odczuciami, odwołując się do starych żydowskich tradycji i wierzeń.

W grudniu wystawione zostaną „Bajki śląskie” Gustawa Morcinka (premiera 13.12). Opowiadania Morcinka, czytane od lat przez pokolenia dzieci i młodzieży, nadal przyciągają swą różnorodnością i prostotą. Baśniowość i prawdziwość ludzkich losów. Morcinek uczy prawd o potrzebie dobroci i prawdziwości dla ludzkiej biedy, o codziennym życiu i pracy górniczego Śląska, przepłatając swe opowieści ludowymi podaniami i legendami. Był jednym z pierwszych, którzy dla literatury polskiej odkryli „mierzany świat”, czyli Śląsk, wraz z jego bluesami i cieniami.

W 1998 roku, mija 20. rocznica urodzin jednego z największych polskich romantyków - Adama Mickiewicza. Z tej okazji Scena Polska przygotowuje inscenizację wierszy ze zbioru „Ballady i romanse” (premiera 14 lutego), który ukazał się w Wilnie w latach 1822-23. Naczołchany jest on motywami tradycji ludowych i staropolskich, pojawiają się rusalki (Swietozłona), żona mełobójczyni (Lilie), są też elementy humorystyczne (Pani Twardowska) i ballady dziecinne (Powrót taty). Wstępna ballada „Romantyczność” jest manifestem poetycznym wieszczą określającym główny, romantyczny nurt jego twórczości. Originalna inscenizacja teatralna ukazuje widzowi na nowo piękno czystego języka.

Komedie pełna pomyłek, intryg i zabawnych sytuacji to „Perta” Marce Camoletti’ego (premiera 7 marca). Bernard namawia żonę Klaudie, aby pojechała odwiedzić swą starą matkę, ponieważ on wyjeżdża w podróż służbową. Klaudia przysłała na tę propozycję i wierząc w nieobecność męża, zaprasza do domu swego przyjaciela...

W latach poprzednich Scena Polska z dużym powodzeniem wystawiała sztuki Aleksandra Ostrowskiego. Tym razem będzie to „Burza” (premiera 18 kwietnia), dramat opiewający o nadwołżańskim mieście, w którym rządzą ponury patriarchy. Prostactwo Dikoi pastwi się nad swoim wykształconym bratankiem Borysem. Nieszczęśliwie Borysa jest jego wielka, skryta miłość do Kateriny, żony sąsiada. Korzystając z wyjazdu męża Kateriny, młodzi spotykają się potajemnie nocą w ogrodzie. Wzajemne uczucie okazuje się silniejsze od wszelkich hamulców...

Ostatnią pozycją kolejnego sezonu będzie komedia Pierre’a Chesnoty „Czarujący lajdak” (premiera 6 czerwca). Komedia tego francuskiego dramtopisza zyskała przychylność widzów i krytyki wielu krajów. Raczno w widzów humorem sytuacyjnym i wykiplą słabości swoich bohaterów, którzy są śmiešní, ale zarazem bardzo swojscy. Nawigują do bulwarowych tradycji francuskiej farsy, w której królowali salony mieszczańskie, trójką materskie i sprawy alkowy. W komedii Chesnoty zmieniają się scenaria, kostiumy, sposoby życia bohaterów, lecz problemy i perypetie damsko-męskie są nadal tak samo aktualne i niezmiennie dowcipne.

Wszelkich informacji dotyczących przedstawień można zasięgnąć w Biurze Organizacji Widowni (tel. 0659 711208-09), gdzie można również zamawiać bilety na przedstawienia. (SP)

● CZESKI PROGRAM TELEWIZYJNY

SOBOTA 13 WRZESNIA

■ NOVA:

7.30 Spider-man (serial anim.)
8.00 Gudyśmy świat filmu Disneya
8.55 Śmiech w siodle (film czeski)
10.00 Strážník moria (serial)
11.10 Slonečný patrol IV (serial)
12.00 Dzwonice do dyrektora
12.30 Lot nad Afryką (film dok.)
13.25 Teletext Boyard
14.15 Sainfel (serial)
14.40 Renegat (serial)
15.25 Randka w ciemno
16.25 Sławia Praga - Sławia Praga (1. lga piki notne)
19.20 Progiza pogody
19.30 DTV
19.50 Wiadomości sportowe
20.00 Młomarnia propozycja (film USA)
22.00 Włanie dzie
22.05 Nieodłączne zesłor (film USA)
23.25 Namietne znajomości (film USA)

■ TC 1:

5.00 Nasza wieś
5.30 Klub Seniora
5.50 O zdrowiu
6.05 Poradnik obywatelski
6.55 Auto-moto rewia
6.55 Teletext
7.00 21*
7.30 Szamiz, otwórz się
8.00 Poranek
8.05 Niechaj świat zawiązuje mail
8.15 Wiadomości ze świata
8.25 Ukryta kamera
8.30 Hip, nap, hop (dla dzieci)
8.55 Pomagamy sobie
9.15 Wydzwika
9.40 Labirint
9.40 Wiadomości
10.05 Rekordy i ciekawości
10.15 Meduza (tyg. muzyczny)
10.45 Droga do Awionia IV (serial)
11.25 Anmala
11.50 Nowa wieś
12.00 Wiadomości
12.05 Proszę wejść
12.30 O zdrowiu (mag.)
12.45 Poradnik obywatelski
13.05 Auto-moto rewia
13.35 Znowu „Na Władowce”
14.15 Nasza wieś
14.35 „Loreta” (dok.)
14.50 „Silwanow” (serial)
15.15 „Odyseja Cousteau” (dok.)
15.15 „Melodia podziemna” (film franc.)
17.55 Prognoza pogody
18.05 Nad listami teledziwów
18.15 Humor Zdenka Štěpánka
18.55 Wzrokiem na ekranie
19.00 Wiadomości
19.05 Szczegółowych dzieje
19.15 Wydarzenia, pogoda
19.45 Bramki, punkty, sekundy

20.00 „Dobroczytna akademia 4. czyli Paraple” (pr. muz. rozryw.)
21.05 Wiadomości
21.10 „Jak smakuje śmierć” (film czeski)
22.00 „Napiad Ułizan” (western USA)
23.00 Wiadomości
0.25 Klasa” (film USA)
0.25 TV shop
2.15 Jazz Passengers (koncert)
2.40 Telegazeta
2.45 „Star Trek: Nowa generacja” (serial)
4.15 Telegazeta
4.20 OK pop
4.40 Telegazeta.

■ TC 2:

7.00 Euronews, 7.30 Report, 8.00 TV Edukacyjna, 9.55 Josef Škrdl (dok.), 10.50 A. Vivaldi: „Koncert D” dur na skrzypce i orkiestrę symfoniczną nr. 8. op. 9 (koncert), 11.00 Videolacznik, 11.25 TV Klub „Niewygodne historie”, 11.55 Ego, 12.15 „Jak się żyło klasztoru” (dok.), 12.30 Wzrost i wiesz... 13.00 OK pop, 13.20 Wydzwika (film byt.), 14.45 „Dziś wieczór” (serial), 15.10 „Falefory blazar” (serial), 15.35 Studio reporterów, 16.00 Jaki Tam 97, 16.50 Grand Prix AIF, 18.20 Mały sport, także sport, 18.35 Dzieje wielkich architektury (dok.), 18.50 Najlepsze z klas, 19.10 „Światło w ciemnościach” (dok.), 19.40 Lapidarium, 19.55 Wzrost i wiesz... 20.00 Vanessa Mae - Red Hot, 20.55 TC w przyszłym tygodniu, 21.00 „Ludwik Bawarski” (serial), 21.45 „Kryja, Swoboda, Faust”, 21.55 „Wasza pytań” (dok.), 22.45 „Galeria Narodowa w Waszyngtonie” (serial dok.), 23.10 „Handel w przyszłości”, 23.15 „Sprawozdanie o sytuacji rynkowej” (dok.), 0.05 Luce - Pohyb (koncert), 0.45 L. v. Beethoven: Symfonia Es dur nr. 3. Op. 9, 1.35 Wiadomości TVS.

■ PRIMA:

7.30 Dobry wieczór, 8.00 „Strachyń wszechświat” (serial), 8.25 Czarna bawianka” (serial), 9.15 Prima S.O.S., 9.40 „Harucus Pocer” (serial), 11.20 „Sita ruda” (serial), 12.30 „Kłopoty młodożony”, 12.30 „Kłopoty młodożony” (serial), 14.15 „Telegazeta w Biblii”, 14.35 „Biblie w Telegazeta” (kom. czeska), 14.50 „Święta Telefonia Wschodu” (dok.), 15.45 „Okropne kłopoty” (film anim.), 15.50 „Pogoda” (mag.) (film anim.), 16.00 „Kłopoty młodożony” (kom. USA), 17.35 „Sprawy brata Cadafela” (serial), 18.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Świat 97, 19.30 „Kłopoty młodożony”, 20.00 „Hrabia Morcho” (film franc.-włoski, 12), 21.35 „Przegląd”, 21.40 „Baltaz”, 21.45 „Drogi” (kom. franc.), 23.05 „Zmora nocna” (thriller USA), 0.45 Party.

NIEDZIELA 14 WRZESNIA

■ NOVA:

7.30 „Pasek marynarz” (serial anim.)
8.00 Cudowny świat Walti Disneya
8.50 „Wojczka z Lucyferem” (serial)
9.15 „Niewygodne historie” (serial)
9.40 „Smurfi” (serial anim.)
10.10 Asa (lela próbowa)
11.10 „Superman II” (serial)
12.00 „Stefania II” (serial)
13.00 7 czyli Siedem dni
14.00 „Mężczyzna, który wiedział za dużo” (thriller USA)
16.00 Nudziwione na Strahowe (koncert)
16.25 Nova shopping
16.25 „Seinfeld” (serial)
16.50 „Poranek niedzieli”, 9.55 Lapidarium, 10.10 To najłepsze z klasyki, 10.30 Za drzwiami jest A. G., 11.00 Klub Niepotrzeb, 12.00 Kim jest... (Barbara Pich-towa), 12.25 Klub Kuchni, 13.05 To polskimi nie łazić (pr. rozryw.), 14.05 „Burkowni” (film czeski), 14.15 „Burkowni” (film czeski), 14.50 „Droga uczyniawienia (kurs asparagów), 16.00 Mistrzostwa Europy w baseballu, 17.00 Europejski Puchar w łyżwach, 17.55 ME w siatkówkę mężczyzn, 19.35 „Klasy i Rinnie” (serial), 20.00 Biblioteka Elada (rewia kulturalna), 20.50 „Czechy - ojczyzna muzyków” (pr. muz.), 21.00 21*, 21.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.45 „Słaby świat” (serial dok.), 22.00 „Michełanie”, 22.05 „Cas gigantów” (film włoski, 12), 23.40 „Słaby świat”: Solo (koncert), 0.35 Debaty, 1.35 21*.

■ TC 1:

5.00 Poszukiwanie zagubionego czasu
5.20 Humor Zdenka Štěpánka
6.00 Telegazeta
6.05 Salon morawsko-śląski
6.35 „Mapa, zwierniada czasu” (dok.)
7.05 Nowe książki
7.15 Telegazeta
7.20 „Taz-mania” (serial)
7.40 „Śpiwnik domowy”
7.45 „Juleha” niedziela (dla dzieci)
10.00 Wiadomości
10.05 Obiekty
10.35 „Taka normalna rodzinka” (serial), 11.30 TC w przyszłym tygodniu
11.40 Kalendarium
11.50 Czechosłowacki tygodnik filmowy
12.00 Debaty
12.30 Wszystko o domu i ogrozie
13.35 „Formuła 1 x 4 x 4” (dok.)
13.40 „Harucus Pocer” (serial), 14.15 „Czarna bawianka” (serial), 14.50 „Droga uczyniawienia (kurs asparagów), 16.00 Mistrzostwa Europy w baseballu, 17.00 Europejski Puchar w łyżwach, 17.55 ME w siatkówkę mężczyzn, 19.35 „Klasy i Rinnie” (serial), 20.00 Biblioteka Elada (rewia kulturalna), 20.50 „Czechy - ojczyzna muzyków” (pr. muz.), 21.00 21*, 21.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.45 „Słaby świat” (serial dok.), 22.00 „Michełanie”, 22.05 „Cas gigantów” (film włoski, 12), 23.40 „Słaby świat”: Solo (koncert), 0.35 Debaty, 1.35 21*.

■ PRIMA:

8.00 „Smok Stanleya” (serial), 8.25 „Tom i Jerry” (serial), 8.55 „Jest tu smok” (film anim.), 9.00 „Jak gra się baseball” (film anim.), 9.10 „Wielki czar” (film USA), 10.35 „Superpawły w akcji” (serial dok.), 11.25 „Planeta żył” (serial dok.), 12.15 Świat 97, 12.30 Kółka sportowy, 13.00 „Kłopoty młodożony” (serial), 14.05 „Helo, Heli” (musical USA), 16.30 „Kłopoty młodożony” (serial dok.), 16.55 „Tak młody, jak się czujesz” (komedia USA), 17.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Prognoza pogody, 19.30 „Kłopoty młodożony”, 20.00 „Hrabia Morcho” (film franc.-włoski, 12), 21.35 „Przegląd”, 21.40 „Baltaz”, 21.45 „Drogi” (kom. franc.), 23.05 „Zmora nocna” (thriller USA), 0.45 Party.

21.45 „Jak się żyje kulisjerom” (dok.)
22.00 Wiadomości
22.05 Nova shopping
22.10 „Ruska łasza” (film USA)
22.15 „Randka w ciemno”
22.35 „Dynamis” (serial)
22.35 „Tak plynie czas” (serial)
22.40 „Helenia i jej chłopcy” (serial)
23.45 „Boker” (serial)
15.40 „Beverly Hills 90210” (serial)
16.30 Nova shopping
16.45 „A” (talk show)
16.50 „Magazyn pikarski”
18.20 Zaryzykuj (teleturniej)
18.50 Karuzela (teleturniej)
19.20 Prognoza pogody
19.25 Gumowiny
19.30 DTV

■ TC 2:

7.00 Euronews, 8.10 Wiadomości, 9.00 Poranek niedzieli, 9.55 Lapidarium, 10.10 To najłepsze z klasyki, 10.30 Za drzwiami jest A. G., 11.00 Klub Niepotrzeb, 12.00 Kim jest... (Barbara Pich-towa), 12.25 Klub Kuchni, 13.05 To polskimi nie łazić (pr. rozryw.), 14.05 „Burkowni” (film czeski), 14.15 „Burkowni” (film czeski), 14.50 „Droga uczyniawienia (kurs asparagów), 16.00 Mistrzostwa Europy w baseballu, 17.00 Europejski Puchar w łyżwach, 17.55 ME w siatkówkę mężczyzn, 19.35 „Klasy i Rinnie” (serial), 20.00 Biblioteka Elada (rewia kulturalna), 20.50 „Czechy - ojczyzna muzyków” (pr. muz.), 21.00 21*, 21.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.45 „Słaby świat” (serial dok.), 22.00 „Michełanie”, 22.05 „Cas gigantów” (film włoski, 12), 23.40 „Słaby świat”: Solo (koncert), 0.35 Debaty, 1.35 21*.

■ PRIMA:

8.00 „Smok Stanleya” (serial), 8.25 „Tom i Jerry” (serial), 8.55 „Jest tu smok” (film anim.), 9.00 „Jak gra się baseball” (film anim.), 9.10 „Wielki czar” (film USA), 10.35 „Superpawły w akcji” (serial dok.), 11.25 „Planeta żył” (serial dok.), 12.15 Świat 97, 12.30 Kółka sportowy, 13.00 „Kłopoty młodożony” (serial), 14.05 „Helo, Heli” (musical USA), 16.30 „Kłopoty młodożony” (serial dok.), 16.55 „Tak młody, jak się czujesz” (komedia USA), 17.55 Prognoza pogody, 19.00 DTV, 19.15 Prognoza pogody, 19.30 „Kłopoty młodożony”, 20.00 „Hrabia Morcho” (film franc.-włoski, 12), 21.35 „Przegląd”, 21.40 „Baltaz”, 21.45 „Drogi” (kom. franc.), 23.05 „Zmora nocna” (thriller USA), 0.45 Party.

PONIEDZIAŁEK 15 WRZESNIA

■ NOVA:

6.00 Śniadanie z Nową
6.30 „Książę Valiant” (serial anim.)
9.00 „Nowakowie II” (serial)
0.05 Optimum sport telegram
0.10 Molyklowe MS o Grand Prix Katalonii
■ TELE 3:
6.00 „Pechowa rodzinka” (serial anim.)
7.00 „Młodożony z zatką” (serial aust.)
7.30 „Troškowie misie” (serial), 8.00 „Tom Grom i nadzwyczajny ryce” (serial anim.)
8.30 „Sacrum promiast” (serial anim.)
8.50 „Amerykańska odprawa” (serial dok.)
9.10 „Kłopoty młodożony” (film USA, 2)
11.20 „Studio Wyborcze TWP 1”
11.20 „Ani Panika” (modowa Op. Św.)
12.00 „Rozmowy na koniec wieku”
13.00 Wiadomości
13.10 „Studio Wyborcze TWP 1”
13.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.)
14.20 „Smiechu wart”
14.40 „Sport rozrywkowy”
15.00 „Wojna domowa” (serial)
15.55 „Mikard w rozumie” (teleturniej)
16.15 „Studio Wyborcze TWP 1”
17.00 Telexpress
17.25 „Studio Wyborcze TWP 1”
18.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.)
18.05 „Tadeusz Rózewicz: „Kartelka” (teatr TV)
19.00 „Wieczorki: „Nowe Przemyśle”
19.05 „Kubusia Puchatka”
19.30 Wiadomości
20.00 „Mikard Sary” (serial, 1/6)
21.00 „Studio Wyborcze TWP 1”
22.00 „Sporowa niedziela”
23.20 „Młodziacy język” (film USA)
1.00 „Operetka w trzech aktach” (dok.)

■ POLSAT:

6.00 Muzyka, 6.30 Disco Polo Live, 7.30 Jedyński (mag. reliz.), 8.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 8.30 „Kłopoty młodożony” (serial anim.), 9.00 „Poker Ranger” (serial anim.), 10.00 „Disco Reliz”, 11.05 „Pomoc domowa” (serial), 11.35 „Ptaki ciemnych krzewów” (serial), 12.35 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 14.30 „Rekiny kar” (niebo), 15.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 15.05 „Informacja”, 16.15 „Młodożony z zatką” (serial aust.), 16.45 „Pacific Blue” (serial), 17.40 „Nowe przemyśle” (teatr TV), 18.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 18.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 18.15 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 18.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 18.25 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 18.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 18.35 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 18.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 18.45 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 18.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 18.55 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 19.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 19.05 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 19.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 19.15 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 19.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 19.25 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 19.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 19.35 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 19.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 19.45 „Jedną nogę w niebie” (film USA), 19.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 20.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 21.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 22.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 23.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 24.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 25.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 26.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 27.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 28.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 29.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 30.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 31.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 32.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 33.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 34.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 35.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 36.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 37.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 38.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 39.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.20 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.25 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.30 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.35 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.40 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.45 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.50 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 40.55 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 41.00 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 41.05 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 41.10 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 41.15 „Dziś wieczór wielki architektury” (serial dok.), 41.20 „Dziś wieczór wielki architektury”